

Skötselråd för dina larver

Burken med larver skall förvaras i vanlig rumstemperatur. Det är mycket viktigt att burken står upprätt och inte i direkt solljus.

TIDER OCH TEMPERATUR

Små temperaturskillnader påverkar utvecklingshastigheten. Vid en jämn dygnstemperatur på 21°C tar larvstadiet ca 10 dagar och puppstadiet ca 10 dagar. Är omgivningstemperaturen någon grad varmare, förkortas utvecklingstiden. På samma sätt ger kallare temperaturer en längre utvecklingstid.

Om ni vet att temperaturen i klassrummet sänks under natten kan ni sätta larvburken högt upp på en hylla. Temperaturen är ofta högre närmare taket. Man kan även svepa in burken i en filt eller sätta den i en kartong med lock nattetid.

LARVER BLIR PUPPOR

När det gått ca 10 dagar har larverna vuxit färdigt. Då klättrar de upp under locket och hänger sig upp och ned. Vid den här tidpunkten är de mycket känsliga. Titta gärna på den fascinerande förändringen av larverna, men lämna burken i stillhet.

Det kan ta ett par dagar innan alla larver blivit puppor. Låt pupporna sitta kvar i burken någon dag innan det är dags att flytta över dem till nätburen.

På youtube finns flera videoklipp om fjärilslarver som blir puppor. Här kan du titta på ett av dem.

http://www.youtube.com/watch?v=Aq-a20Jve_I

ÖVERFÖR PUPPORNAN TILL NÄTBUREN

När alla larverna blivit puppor, är det dags att föra över dem till fjärilsburen. Ni har gott om tid. Det tar ca 10 dagar innan fjärilarna är klara att krypa ut ur puppan.

Om ni inte har någon fjärilsbur kan ni använda en kartong eller ett akvarium.

Lyft försiktigt på burkens lock och placera det i fjärilsburen. Använd gärna den lilla asken som medföljde larverna.

Ibland kan fjärilarna falla när de kryper ut ur puppan och därför är det bra om de inte ramlar från så hög höjd. Om någon puppa lossnat från pappret, plocka upp den med en sked och lägg den på botten, nära en kant i fjärilsburen.

Fastän det verkar som en viloperiod i fjärilens utveckling är det stora förändringar som sker. Inuti puppan förvandlas larvens kropp till de beståndsdelar en färdigutvecklad fjäril är uppbyggd av. Efter ca 10 dagar börjar fjärilarna kläckas.

EN FJÄRIL FÖDS

När endast timmar återstår börjar puppan mörkna. Tistelfjärilens vingmönster kan skymta genom det tunna skalet på puppan. När fjärilen kommer fram är vingarna alldeles skrynkliga. Den sätter sig stilla och pumpar upp sina vingar genom att pressa blod ut i vingarna. Efter en till två timmar är vingarna färdigutvecklade och stadiga. Samtidigt kan man också se att fjärilens sugsnabel (proboscis) är tvådelad. Fjärilen fogar samman de två delarna genom att passa ihop skårar som finns på varje del. Det måste fjärilen göra på en gång medan snabelns delar är mjuka och lätta att foga ihop. Sedan är fjärilen redo att flyga och dricka.

Från den nyligen kläckta fjärilen droppar det en röd vätska som kallas meconium. Det kan se ut som blod, men är bara överskottsfärg från puppstadiet när vingarna bildades.

HUR MAN SKÖTER FJÄRILARNA

Det är roligt att mata fjärilarna. Rör ut 1 tsk socker i 1 dl kokt vatten. Doppa ner ett hushållspapper i sockerlösningen och lägg det indränkta papperet på ett litet plastfat som ni ställer i botten av fjärilsburen. Se till att pappret alltid hålls fuktigt. Spara resten av sockerlösningen i kylskåp och fyll på vid behov. Byt hushållspapper var tredje dag.

Lägg gärna in färska blommor och droppa lite extra sockerlösning på dem. Skiva lite frukt och lägg in i buren. Prova olika frukter och studera vilka frukter fjärilarna föredrar.

När fjärilarna äter, rullar de ut sin sugsnabel och dricker. Därefter rullar de ihop snabeln igen. De luktar med sina antenner och smakar med sina framben. Dessa främre ben skiljer sig helt från de övriga fyra benen. De är korta och ludna och ligger indragna under framkroppen. Därför ser det ut som om fjärilen bara har fyra ben när den sitter i buren. När man matat och studerat fjärilarna några dagar rekommenderar vi att man släpper ut dem i sin naturliga omgivning. Ofta dröjer de sig kvar i området där man släppte dem och det är möjligt att man ser dem flera gånger efter frisläppandet.